

Ristijärven kunta

Aholantie 25

88400 Ristijärvi

wpd Finland Oy

Keilaranta 19

02150 Espoo

www.wpd.fi

Y-tunnus 2087967--3

Kotipaikka: Helsinki

KAAVOITUSALOITE**KAAVOITUSALOITE OSAYLEISKAAVAN LAATIMISEKSI RISTIJÄRVEN KUNNAN ALUEELLE****Asia**

wpd Finland Oy esittää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, myöh. MRL) 77a §:n mukaisen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laadinnan aloittamista Ristijärven kunnan alueelle ns. Kylkivaaran tuulipuistohanketta varten. Osayleiskaavassa tulee noudattaa MRL 77 b §:n mukaisia tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityisiä sisältövaatimuksia. Kylkivaaran tuulipuistohanke sijoittuu kahden kunnan alueelle, Paltamoon ja Ristijärvelle. Esitämme, että kaavoitushanke teetetään konsulttityönä, josta syntyvistä ulkopuolisista kustannuksista vastaisi wpd Finland Oy.

wpd Finland Oy

wpd Finland Oy kuuluu wpd-konserniin, joka on yksi Euroopan johtavista tuulivoima-alaan toimijoista. Wpd Finland Oy aloitti toimintansa vuonna 2007 ja kehittää maatuulivoimahankkeita Suomessa. Toimistomme sijaitsevat Espoossa ja Oulussa. Wpd Finland Oy kehittää tuulivoimaa wpd konsernin muiden yhtiöiden kanssa. Toimintaamme kuuluvat projektien johtaminen ja kehittäminen, ympäristövaikutusten arviointi, rakennuttaminen, kunnossapito ja huolto sekä rahoitus.

Hankkeen kuvaus

Alustavan suunnitelman mukaan Kylkivaaran tuulipuistoon sijoittuisi 21 tuulivoimalaa, joista Paltamon kunnan puolelle sijoittuisi 19 tuulivoimalaa ja Ristijärven kunnan puolelle kaksi (2) tuulivoimalaa. Voimalat olisivat yksikköteholtaan enintään 10 MW. Voimalan tornin korkeus on maksimissaan 200 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä. Voimalan lakikorkeus (roottorin lapa mukaan lukien) olisi siten enimmillään noin 300 metriä.

Tuulipuiston liittämiseksi valtakunnan verkkoon on useita vaihtoehtoja, joita tutkitaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) ja osayleiskaavaprosessissa. Hankkeen vaihtoehtoisista sähkönsiirtoreiteistä on keskusteltu Fingridin kanssa. Kylkivaaran tuulipuistohanke tullaan esittämään toteutettavaksi erillismenettelyinä, eli YVA ja kaava laaditaan erillisinä, rinnakkaisina prosesseina.

Osayleiskaavan alue

Kylkivaaran tuulipuisto sijoittuu Ristijärven kunnan ja Paltamon kunnan rajalle noin 22 kilometrin etäisyydelle Paltamon keskustasta ja noin 14 km Ristijärven keskustasta. Kontiolahden taajamaan on alueelta noin yhdeksän kilometriä. Hankealue on noin 2 032 hehtaaria, josta Ristijärven kunnassa on noin 265 hehtaaria. Esityksemme tuulipuiston alustavaksi osayleiskaava-alueeksi Ristijärven kunnan alueella on esitetty liitteessä 1 (vihreä väri). Kylkivaaran tuulipuistoalue kokonaisuudessaan on esitetty liitteessä 2.

Kaavoitustilanne

Hankealue sisältyy Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan ja Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan alueeseen, mutta hankealueelle oikeusvaikutteisissa kaavakartoissa ei ole osoitettu kaavamerkintöjä tai -määräyksiä. Hankealue on Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030:ssa osoitettu pääkäyttötarkoitukseltaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Maakuntakaavayhdistelmässä hankealueen pohjoispuolelle on osoitettu päärata. Hankealueen itäpuolelle, Ristijärven kunnan alueelle, on osoitettu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti tärkeä moottorikelkkareitti ja Paltamon kunnan alueelle hankealueeseen rajautuen on osoitettu maakunnallisesti tärkeä ulkoilureitti. Maakuntakaavayhdistelmän mukaan hankealueen länsipuolelle on osoitettu arvokas harjualue ja hankealueen eteläpuolelle on osoitettu kaksi tärkeää pohjavesialuetta.

Hankealueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa eikä asemakaavaa. Ristijärven kunta on käynnistänyt Iso Tuomaanjärven ranta-asemakaavan laatimisen (KH 18.5.2020/ §72). Kaavoituksen tarkoituksena on laatia alueille tavanomainen, omarantainen ranta-asemakaava. Alue käsittää Iso Tuomaanjärven ja Häyrysen ranta-alueita. Ristijärven kunnanhallitus on 20.9.2022 (§ 113) päättänyt asettaa kaavan valmisteluvaiheen kuulemista varten nähtäville 3.10.-4.11.2022.

Wpd Finland Oy on jättänyt 28.1.2022 päivätyn lausunnon Kainuun liitolle Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen valmisteluvaiheen kuulemisen yhteydessä. Wpd Finland Oy esittää, että Kylkivaaran alueelle osoitettaisiin tuulivoima-aluevaraus. Tämä kaavoitusaloite ja tuleva kaavoitussopimus lähetetään Kainuun liittoon lausunnon täydennyksenä.

Rakennukset

Ristijärven kunnan puoleisella hankealueella ei ole rakennuksia. Lähimmät rakennukset sijaitsevat Häyrysen järven rannalla. Hankealueen ja Häyrysen järven välissä on rautatie. Hankealueen itäpuolella noin 600–900 metrin päässä hankealueen rajasta sijaitsee kaksi maatilaa.

Maanomistus

wpd Finland Oy on solminut maanvuokrasopimukset, jotka kattavat 44 % hankealueen Ristijärven puoleisesta alueesta. Loppuvaiheessa olevien sopimusneuvottelujen jälkeen sopimukset kattavat 68 % Ristijärven kunnan puoleisesta alueesta (tilanne marraskuu 2022). Tuulipuiston kaava-alueelle sijoittuvat tuulivoimalat perustuksineen, niitä yhdistävät maakaapelit, tuulipuiston sähköasemat sekä tuulivoimaloiden väliset yhdystiet.

Osayleiskaava-alue ehdotetaan alustavasti rajattavan tuulipuistoalueen rajojen mukaisena, kuitenkin niin, että kaava-aluetta voidaan myöhemmin tarvittaessa tarkistaa.

Hankesuunnitteluvaiheessa tehdyt selvitykset

Hankeselvitysvaiheessa on hyödynnetty Kainuun liiton tuulivoimavaihemaaakuntakaavan selvityksiä sekä viranomaisten tuottamia aineistoja.

wpd Finland Oy on pyytänyt vuonna 2020 alustavan lausunnon Puolustusvoimilta Paltamon ja Sotkamon kuntien alueelle kaavaillusta tuulipuistohankkeesta. Lausunto on pyydetty tätä kaavoitusaloitetta suuremmasta hankkeesta (laajempi alue ja suurempi voimalamäärä). Joulukuussa vuonna 2020 pyydetty lausunto käsitti 21 voimalaa Paltamon ja Ristijärven kuntien alueella. Puolustusvoimat on antanut lausunnon 9.10.2020 sekä 12.2.2021, joissa Puolustusvoimat edellyttää, että hankkeesta hankitaan VTT:n lausunto. wpd Finland Oy pyytää VTT:n lausunnon tämän kaavoitusaloitteen mukaisesta hankkeesta vuoden 2022 loppuun mennessä.

Vaikutusten selvittäminen hankkeen aikana

Tuulipuiston vaikutukset selvitetään MRL:n (132/1999) ja YVA-lain (252/2017) mukaisissa prosesseissa. Hankkeen suunnittelualue ja alueelle sijoitettavien voimaloiden sijainti tarkentuu osayleiskaavaprosessissa sekä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä saadun tiedon ja palautteen perusteella. Hankkeessa tehtävät maankäyttöön liittyvät selvitykset määritellään MRL 9 §:n ja MRA 1§:n mukaisesti sekä hankkeesta aiheutuvat ympäristövaikutukset YVA-lain 2 §:n mukaisesti. Selvityksiä täydennetään tarvittaessa koko hankkeen ajan. YVA-lain mukaisessa prosessissa tuotettuja selvityksiä ja vaikutusten arviointeja voidaan hyödyntää osayleiskaavaprosessissa soveltuvin osin. Hankkeessa panostetaan avoimuuteen ja vuorovaikutukseen kunnan, viranomaisten sekä alueen asukkaiden ja maanomistajien kanssa. Hankkeessa järjestetään osayleiskaavan laatimiseen sekä ympäristövaikutusten arviointiin liittyviä yleisötilaisuuksia ja seminaareja.

Kustannusten jakautuminen

wpd Finland Oy vastaa kaavoituskustannuksista kaavoitussopimuksessa määriteltyjen ehtojen mukaisesti. wpd Finland Oy teettää lakisääteisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja vastaa tarvittavien suunnitelmien, selvitysten ja vaikutusarviointien kustannuksista. wpd Finland Oy ehdottaa, että Ristijärven kunta vastaa omista kaavaprosessin lakisääteisistä hallinnollisista kustannuksistaan osayleiskaavan käsittelyvaiheisiin liittyvissä lakisääteisissä tehtävissään siltä osin kuin kustannuksia ei ole sisällytetty kaavoitussopimukseen.

Toivomme Ristijärven kunnan suhtautuvan myönteisesti kaavoitusesitykseen. Annamme mielellämme lisätietoja hankkeesta. Yhteyshenkilöinä asiassa toimii hankekehityspäällikkö Tarja Outila, +358440888163, t.outila@wpd.fi.

Kunnioitavasti,
wpd Finland Oy

Heikki Peltomaa
Toimitusjohtaja

LIITTEET

- LIITE 1** Kaava-alueen sijainti Ristijärvellä
- LIITE 2** Kylkivaaran alustava hankealue